

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200976
Dátum vydania rozhodnutia: 22.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200976.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: FIDIA FARMACEUTICI S.P.A. so sídlom Via Ponte della Fabbrica 3/A, 350 31 Abano Terme (Padova), Talianska republika, zastúpeného advokátskou kanceláriou BADUCCI Legal, s. r. o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, so sídlom Limbová 2, Bratislava, za účasti: 1. Všeobecná zdravotná poisťovňa a. s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava, 2. UNION zdravotná poisťovňa a. s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č.: Z023271-2018-OF/K383_N587 z 9. mája 2018, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/108/2018-123 z 9. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5S/108/2018-123 z 9. októbra 2018 podľa § 191 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie ministerky zdravotníctva Slovenskej republiky č. Z023271-2018-OF/K383_N587 z 9. mája 2018 a rozhodnutie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S05222-2018-OKC-12425 z 3. apríla 2018 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 a § 169 Správneho súdneho poriadku tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému, ďalším účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd s poukazom na § 449 Správneho súdneho poriadku v rozsudku poučil účastníkov konania, že v konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ zastúpený advokátom, že kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom a že povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), c), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

2. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote žalovaný kasačnú sťažnosť s odôvodnením, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku), a preto žiadal, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pod kasačnou sťažnosťou je uvedené meno ministerky zdravotníctva Y. O., za ktorú podpísala kasačnú sťažnosť iná (neznáma) osoba v zastúpení.

3. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobca namietal, že z kasačnej sťažnosti nie je zrejmé, kto ju v skutočnosti podpísal a podal. V podpisovej časti je totiž predtlačené meno a priezvisko ministerky s uvedením jej funkcie, avšak zároveň i rukou dopísaná skratka označujúca zastupovanie a nečitateľný podpis. V rozpore s § 57 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku tak nie je jasné, kto predmetné podanie urobil a či bola vôbec splnená požiadavka podľa § 449 Správneho súdneho poriadku. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť odmietol, alternatívne navrhol, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g) Správneho súdneho poriadku), prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 Správneho súdneho poriadku a dospel jednomyseľne k záveru, že kasačnú sťažnosť je nutné odmietnuť ako neprípustnú.

5. Podľa § 442 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len „sťažovateľ“).

6. Podľa § 449 ods. 1 Správneho súdneho poriadku sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

7. Podľa § 449 ods. 2 Správneho súdneho poriadku povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak
a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

8. Podľa § 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449.

9. Kasačná sťažnosť predstavuje osobitný opravný prostriedok majúci povahu mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý smeruje voči právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu. Jednou z procesných podmienok, za splnenia ktorých môže kasačný súd vo veci konať, je aj kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred kasačným súdom, pričom už samotná kasačná sťažnosť musí byť spísaná advokátom. Výnimkou zo splnenia uvedenej povinnosti sú prípady, ak sťažovateľ (resp. jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje) má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Ďalšou výnimkou z povinnosti zastúpenia advokátom sú konania o správnych žalobách v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, a tiež ak je žalovaným Centrum právnej pomoci. O tejto povinnosti musí byť sťažovateľ správnym súdom riadne poučený.

10. Zastúpenie sa v konaní pred kasačným súdom preukazuje písomne udeleným plnomocenstvom, z ktorého musí byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá vôľa splnomocniteľa napadnúť rozhodnutie správneho súdu kasačnou sťažnosťou a dať sa v kasačnom konaní zastupovať zvoleným advokátom. V prípade uplatnenia výnimky v zmysle § 449 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku je sťažovateľ povinný preukázať, že jeho zamestnanec alebo člen, ktorý spísal kasačnú sťažnosť a bude za neho na

kasačnom súde konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Túto skutočnosť sťažovateľ preukazuje poverením pre konkrétneho zamestnanca a dokladom o jeho vzdelaní.

11. Sťažovateľ v prejednávacom prípade nepodal kasačnú sťažnosť prostredníctvom splnomocneného advokáta. V kasačnej sťažnosti je pri vlastnoručnom podpise uvedené meno ministerky zdravotníctva Y. O., avšak za ministerku kasačnú sťažnosť podpísala iná osoba v zastúpení, jej meno nie je čitateľné. V úvodnej časti kasačnej sťažnosti, kde je dokument označený spisovými značkami a dátumom, je v kolónke „vybavuje/linka“ uvedené meno JUDr. O.. Nakoľko z kasačnej sťažnosti nebolo zrejmé, kto konkrétne ju spísal a či zamestnanec, ktorý ju spísal, bol na tento úkon poverený sťažovateľom a má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, najvyšší súd vyzval sťažovateľa na odstránenie týchto nedostatkov a na predloženie poverenia na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v kasačnom konaní pre zamestnanca s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa.

12. Na uvedenú výzvu sťažovateľ predložil najvyššiemu súdu poverenie pre JUDr. N. O., zamestnankyňu Odboru právneho Ministerstva zdravotníctva SR, aby vykonávala všetky potrebné právne úkony pred súdmi, vrátane spísania kasačnej sťažnosti, a aby právne zastupovala ministerstvo, ako žalovaného, v právnej veci žalobcu Fidia Farmaceutici S.P.A. proti žalovanému Ministerstvu zdravotníctva, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, v konaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 10Sžk/26/2019. Poverenie udelil uvedenej zamestnankyni dňa 27. apríla 2020 minister zdravotníctva P. O.. Sťažovateľ zároveň predložil najvyššiemu súdu kópiu diplomu, ktorý preukazuje, že N. M. ukončila vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

13. Pokiaľ by si sťažovateľ neuplatnil výnimku podľa § 449 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku, musel by splniť podmienku ustanovenú v § 449 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a na podanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v kasačnom konaní by musel splnomocniť advokáta. Výnimka ustanovená v § 449 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku je síce výnimkou z povinného zastúpenia advokátom, nie je však oslobodením od povinnosti odborného právneho zastupovania v kasačnom konaní. Ustanovenie § 449 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku je potrebné vykladať v spojitosti s ustanovením § 449 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, a teda vysokoškolské právnické vzdelanie sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa, jeho zamestnanca alebo člena, ktorý za neho na kasačnom súde koná, je ekvivalentom odbornej erudície advokáta a má poskytovať záruku profesionálneho zastupovania sťažovateľa v konaní o kasačnej sťažnosti vyžadovanú zákonom. Rovnako, ako musí byť v konaní pred súdom preukázané splnomocnenie udelené advokátovi a kasačná sťažnosť musí byť spísaná advokátom, musí byť v prípade absencie zastúpenia advokátom preukázaná skutočnosť, že kasačnú sťažnosť v mene sťažovateľa spísal (vypracoval) jeho zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, resp. sám sťažovateľ s takýmto vzdelaním.

14. V prípade, že sa sťažovateľ riadi základným režimom podľa § 449 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, z kasačnej sťažnosti musí byť zrejmé, že ju spísal advokát a z predloženého plnomocenstva musí vyplývať vôľa sťažovateľa kasačnú sťažnosť podať a v konaní o nej sa dať konkrétnym advokátom zastúpiť. V prípade, že sťažovateľ uplatňuje výnimku podľa § 449 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku, z kasačnej sťažnosti musí byť zrejmé, že ju spísal sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, a k podanej kasačnej sťažnosti je potrebné pripojiť doklad o vyžadovanom právnickom vzdelaní a v prípade, že kasačnú sťažnosť spísal zamestnanec alebo člen sťažovateľa, musí byť relevantne preukázané, že ho sťažovateľ na takýto úkon poveril.

15. Aj napriek správne mu poučeniu sťažovateľa v napadnutom rozsudku krajského súdu, z podanej kasačnej sťažnosti tieto skutočnosti nevyplývajú, preto najvyšší súd vyzval sťažovateľa na predloženie chýbajúcich dokladov. Po dodatočnom predložení dokladov sťažovateľom musí najvyšší súd konštatovať, že v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky ustanovené v § 449 Správneho súdneho poriadku. Kasačná sťažnosť bola spísaná 21. decembra 2018, avšak poverenie na spísanie kasačnej sťažnosti a na zastupovanie sťažovateľa v kasačnom konaní bolo vydané dňa 27. apríla 2020. Z

uvedeného je zrejmé, že vo veci udelenia poverenia absentuje logická časová následnosť, ktorá by svedčala o tom, že sťažovateľ reálne poveril svojho zamestnanca na spísanie kasačnej sťažnosti, teda že poveril zamestnanca pred spísaním kasačnej sťažnosti.

16. Okrem absentujúceho relevantného poverenia chýba v prejednávanej veci preukázanie splnenia ďalšej zákonnej podmienky - vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa u zamestnanca sťažovateľa. Na preukázanie právnického vzdelania predložil sťažovateľ najvyššiemu súdu kópiu vysokoškolského diplomu N. M.. Poverenie na spísanie kasačnej sťažnosti je vystavené pre JUDr. N. O.. Aj keď sa možno domnievať, že pravdepodobne ide o totožnú osobu a odlišnosť priezvisk je vyvolaná určitou právnou skutočnosťou (napríklad uzavretím manželstva), súd nemôže vychádzať z vlastných, ničím nepodložených domnienok a odhadov, ale len z relevantne preukázaných skutočností. Keď bol teda sťažovateľ vyzvaný, aby predložil doklad o zákonom vyžadovanom právnickom vzdelaní svojho zamestnanca, ktorý za neho na súde koná, bolo jeho povinnosťou splnenie tejto zákonnej podmienky relevantne preukázať a pokiaľ došlo u zamestnanca od získania vysokoškolského vzdelania (preukazovaného diplomom) k zmene priezviska, aj túto skutočnosť je potrebné súdu preukázať príslušným dokladom. Len na okraj považuje najvyšší súd v tejto súvislosti za potrebné poznamenať, že všetky doklady preukazujúce splnenie zákonom stanovených podmienok na podanie kasačnej sťažnosti bol sťažovateľ povinný predložiť už spolu s kasačnou sťažnosťou. Nakoľko si sťažovateľ svoju zákonnú povinnosť nesplnil, najvyšší súd ho nad rámec zákonnej povinnosti vyzval na dodatočné predloženie chýbajúcich dokladov, avšak ani na výslovnú výzvu súdu sťažovateľ relevantné doklady v kasačnom konaní nepredložil.

17. Na základe uvedeného má kasačný súd za to, že v prejednanom prípade neboli splnené zákonné podmienky ustanovené v § 449 Správneho súdneho poriadku, napriek riadnemu poučeniu sťažovateľa o povinnosti podľa § 449 ods. 1 a 2 Správneho súdneho poriadku. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku ako neprípustnú odmietol.

18. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 170 písm. a) Správneho súdneho poriadku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.